

АПРИЛЦИ

Общински вестник

ISSN 1310-4918

30 ст.

146 ГОДИНИ ОТ ВЕЛИКИЯ ДЕН НА БРАЦИГОВО

ХРИСТОС ВОЗКРЕСЕ,

През 1876-а след този поздрав, преди 146 години предците ни изричали и заветните „Свобода или смърт“ и никой от тях не се колебал. Камбаните гърмели празнично, защото един народ поел своя път към трона на жестокия султан, към своя кръст, към своя свят курбан. Камбаните гърмели празнично, но никой не ги слушал, защото пред народа бос, защото пред душите прости стоял изправен по един Апостол и правел сянка на Христос...

Героизмът, който нашите деди проявяват е несъизмерим и труден може да бъде описан в едно патетично слово.

За нас, живеещите в забързания 21-ви век българи, е трудно да си представим това, което всъщност са направили тези хора, а може би не е и нужно. Нужно е да разберем посланието, което те ни оставя чрез подвига си. С действията, с цялата енергия и патос, която влагат в подготовката на Въстанието, личности като Георги Бенковски, Васил Петлешков, Панайот Волов и много други ни показват, че когато човек вярва силно в нещо, той е способен да го постигне.

12 май е сакрална дата в календара на града ни. В тези дни по неповторим начин са влелени миналото и настоящето, възрожденския дух, пословичния героизъм и днешната самоотверженост на брациговци.

Гордеем се, че 146 години носим спомена за достойните дела на нашите предци, защото това, което е сега Брацигово е съградено с многолетните усилия и саможертва на поколения преди нас.

Брацигово не преживя ужасния край на Батак, не преживя ръкопашната смърт на Перуцица.....

„Брацигово падна подир славни битви“.....

Подвигът на предците ни не може да бъде засенчен, защото кладата на Петлешков е хвърлила своите искри дълбоко в душите на признателните поколения.

Уважаеми брациговци и потомци на брациговски родове,

За поредна година сме се събрали да почетем паметта на един от борците за Българското освобождение – Васил Петлешков. За поредна година ще си спомним за неговото дело, ще преклоним главите си пред смелостта му сам да се предаде пред петвековните потисници на българския народ, за да спаси своите съграждани, като по време на мъченията не издава нищо друго име, а многократно повтаря: „Сам съм, други няма. Аз водих, аз заповядах – други не търсете“. И след като, дами и господа, положим цветя пред паметника му, всеки от нас ще поеме към дома и всекидневните си ангажименти, щастлив, че е успял да намери поне малко време, за да отдаде почит към подвига на героя и с това да даде достоен пример пред децата и по-младите от него.

Но може ли да се нарече добър пример да считаме себе си за патриоти, когато отделяме само няколко минути в годината, за да се поклоним пред подвига на своя герой, а през другото време дори не обръщаме внимание на нищожната информация за живота и делото на Петлешков, на всичкото отгоре несъвместима с истината, която циркулира в интернет? Добър пример ли е пред паметника на героя в град Пловдив всяка година на 10 май да се събираме все същите родолюбци – шепа брациговци и потомци на брациговски родове, за да споделим само помежду си по няколко думи за героя и да считаме, че това е достатъчно, за да се запази споменът за неговата саможертва? Да не говорим, че ежедневието толкова добре подхранва егоцентризма ни, че щом дойдем тук и видим колко сме малко, веднага започваме да се възмузваме от липсата на загриженост на онези, които ги няма, и да се смятаме за нещо повече от тях.

И тъй като героите на България често биват сравнявани със светците, а образите им – отъждествявани със Светите икони, вероятно сега е моментът да си припомним една притча.

Двама човека влезли в храма да се помолят: единият фарисей, а другият митар. Фарисеят застанал пред олтаря и започнал да се моли: „Боже, благодаря ти, че не съм като другите човеци, грабители, несправедници, прелюбодейци, или като този митар там. Аз постя два пъти в седмицата, принасям ти в жертва най-хубавите животни и си плащам редовно данъците.“ В същото време митарят стоял в предверието и дори не смеел да пристъпи напред. Наум само повтарял: „Боже, бъди милостив към мене, грешника!“

На пръв поглед изглежда, че съвременното ни самолюбие ни доближава повече до описанието на фарисея – хвалим се пред Господ или другите хора какви патриоти сме и как всяка година поднасяме венци пред паметника на Петлешков, но в действителност си спомняме за него най-често на датата на рождението или на неговата смърт. А напоследък и в моментите, когато ни се налага да поговорим с децата си по темата за славната българска история и да им обясним, че голяма част от написаното в учебниците не е истина, понеже основната цел на някои висшестоящи е да поддържат масовото невежество. Защото, ако знаем чии потомци сме ние, българите, никой не би могъл да ни манипулира. Само че, в стремежа си да прехвърлим вината на съставящите учебниците по история, не осъзнаваме, че основната роля за съхраняването на паметта всъщност не е тяхна, а единствено наша. А най-големият ни грях пред паметта на нашите предци, е че сме позволили съвременното ежедневие до такава степен да ни омагьоса със своите удобства – интернет, модерна комуникация, бърз транспорт и т.н. – че вече само говорим наизуст за саможертвата, но трудно успяваме да си я представим и да я почувстваме.

Уважаеми брациговци и потомци на брациговски родове, героите ни, които са се борили за нашата България, не са били толкова многобройни в сравнение с числеността на врага. Ние – стоящите тук днес – също не сме много в сравнение с масата, управлявана от глупостта. И щом нашите предци са успели да се преборят с войската на тираните, значи и ние ще успеем да победим армията на гламавцината. Трябва само да го поискаме и сами да тръгнем към промяна, без да ни интересува кой присъства и кой го няма.

Защото нашите предци са действали и затова са победили.

Вечна памет на героя!

Живка АДЖЕЛАРОВА

Текстът е четен по време на поклонението пред паметника на Васил Петлешков в град Пловдив, което се състоя на 10 май 2022 г.

И сега след толкова години саможертвата на бунтовните романтици от Април 1876 година ни кара да благоговеем пред оная чудовна омая, с която те отвориха кървава рана в сърцето на петвековния поробител, презряха дом и невръстни дечица, захвърлиха чуковете и мотиките и прегрънаха тънките пушки и кремъкливи пищови.

През май градът ни празнува своя велик ден!

Нека в празничните дни бъдем заедно, заедно да бъдем за напред – за едно по-добро европейско бъдеще на родния ни град.

Нека за нас Брацигово бъде и роден дом, и свято място!

Из словото на НАДЕЖДА КАЗАКОВА кмет на община Брацигово

ФОТОРАЗКАЗ ОТ ВЪЗСТАНОВКАТА НА ОБЯВЯВАНЕТО НА АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ В БРАЦИГОВО

Възстановка, която показва живота на брациговци в навечерието на Априлското въстание и неговото обявяване върна гостите и гражданите на града в дните преди 146 г., когато апостолът Васил Петлешков донася в Брацигово Кървавото писмо и вдига народа на въстание.

С мирният живот е свършено, а в сърцата на дюлгерите и техните семейства пламва огънят на бунта. Великолепна игра на местните самодейци, невероятен сценарий, който буквално на моменти разплака публиката и усещането за съпричастност в дните, които са имали преди близо век и половина дедите на брациговци.

Депутатите Стефан Мирев, Екатерина Захариева от ГЕРБ, Драгомир Стойнев от БСП, областният управител Андрей Гечев, заместничката му Петя Цанкова, кметовете на Пещера и Панагюрище – Йордан Младенов и Никола Белишки, кметът на Брацигово – На-

дежда Казакова, духовниците от местната епархия, военни и много брациговци се отправиха в 19.00 ч. към историческото място Синджирли бунар.

Героите на Брацигово – поп Сокол, Ана Гиздова – извезала знамето на местните бунтовници, Васил Петлешков, въстаниците, обикновените хора и местните занаятчии бяха пресъздадени във възстановката от самодейците при НЧ „Васил Петлешков – 1874“ и традиционните партньори от клуб „Родолюбие“ - Пловдив.

ЧУДОДЕЙНОТО ИЗБАВЛЕНИЕ НА БРАЦИГОВО ПРЕЗ МАЙ 1876 г.

(история и легенди)

Събития като Априлското въстание отекват в историята с такъв грохот, че ехото им продължава да се носи през вековете с нестихваща сила. И, няма съмнение в това – ще ехти по същия начин докато я има България.

За подвига и саможертвата на нашите предци са изписани тонове хартия. И ще продължават да се пишат, но...

Тъжна истина е, че най-малко се пише за градчето (тогава все още село), в което мощта на Въстанието е достигнала до своя апогей.

Моля господа историците да посочат кое друго селище освен Брацигово е устояло на башибозушките орди и не само че не им се е предало, но ги е атакувало успешно извън импровизираната крепост в продължение на цели 16 денонощия?

Нека посочат къде другаде местните апостоли са успели да създадат една колективна отбрана, мобилизирайки целокупното население от седем села?

Или къде още въстаниците са били организирани като в редовната армия с назначени командири – десетници, стотници и хилядници?

Или на коя друга позиция е гърмяла цяла батарея от 6 или 8 черешови топа?

Или кой от другите предводители на бунта (с изключение на загиналите в боевете) след поражението, не само че не се е втурнал да търси спасение, но е останал на поста си, поемайки цялата отговорност. Тоест - пътя към кладата.

Измежду всички въстаници селища Брацигово е паднало последно. Но „подир славни битви“ - както го е казал народният поет.

Но странно - за разлика от Клисуря, Панагюрище, Батак, Перушица и още цяла поредица от въстанически огнища, Брацигово е оцеляло. То не е преживяло ужаса на масовите кланета и пожарищата. И само заради това любители на историческите писания са гледали и продължават да гледат на подвига му с извечно снизхождение. Според тях успехът няма значение. Важно е, че пролятата кръв не е била достатъчно обилна, за да се оценява наравно с по-потърпевшите.

Пролятата кръв не била достатъчно обилна! Така ли? Нека припомним, че загиналите тук са 141, а изпратените по затвори и заточения – 252.

Наистина ли са малко, господа изследователи? Пренебрегва се и още един факт – самото Брацигово не е било подложено на палеж. Вярно, но не такава е съдбата на присъединените към него шест села. През разгромните дни те са били ограбени до шушка и опожарени до основи, а храмове им – разрушени до камък.

И това ли е пренебрежимо, господа? Вярно е, че селцето било пощадено, но нека проследим накратко защо и как?

Отговорите на тези два въпроса могат да се открият и в историята, но нека преди това надзърнем в легендите. Те са подхванати от първия, а може да се каже и единствен летописец на брациговското въстание – учителя Атанас Мишев. Споменати са в публикуваната още през 1881 г. книга „Боят около Брацигово“, но се преразказват и до днес. Нищо лошо, но нека поразмислим и затова доколко са достоверни.

Според първата легенда турският военен предводител Хасан паша, след като обкръжил Брацигово, се огледал наоколо и при вида на нацъфтелите главоли градини ахнал: „Такава хубост не съм виждал! Не, не мога да я затрия!“.

Излиза, че чудодейното спасение на Брацигово се дължи главно на романтичния порив, обхванал чувствителната душа на пашата.

Красиво, нали? Но някак си се пропуска фактът, че същият този Хасан паша е тръгнал с табора си от Софийския гарнизон и по пътя към Брацигово преминал през няколко от средногорските села. Там същият този романтик безмилостно разпоредил кланета и палежи на воля. Защо ли? Ами вероятно защото тамшните рози все още не са били нацъфтели.

Впрочем, малко пресилено е и твърдението за буйния цъфтеж на гола при нас. От „Записките“ на Захари Стоянов, както и от други спомени за бунта в Панагюрище, се знае, че пролетта на 1876-а е била необичайно студена и дъждовна. В самия край на въстанието на Еледжик бил паднал сняг до коленете (виж „Записките“), а битките на панагюрци, проведени от 26 до 30 април, са преминали при почти непрекъснати студени дждове. Така че малко вероятно е нашенките рози да са се оказали спасителни. Но легендата си я бива.

И за още една подобна хипотеза споменава Атанас Мишев. Затова как след залез слънце същият този Хасан паша от височината на своя лагер отправил поглед към селото, което се канел да съсипе на следващия ден. И отново бил впечатлен. Сега пък от мъждукащите през стъклата на прозорците светлини, хвърляни от кандилата пред иконите. Тази гледка направило го втрещила и той възкликнал: „Аллах ичерде!“.

Сиреч – „Аллах е втрел!“.

бирай – „Господ е в селото!“.

Този път към романтиката от пейзажа в душата на пашата явно се е добавила и богобоязливостта, която окончателно го възпряла от по-нататъшната жестокост. Неразбираемо е само откъде точно е погледнал пашата към онова сгушено в горното течение на Умишка селце. То не се е виждало цялостно почти от никъде, та такава точка май трудно би могла да се намери. Но нейсе! Хвала на пашата! Легендата не пречи никому.

Ето така според преданията селцето било пощадено. Не е ли чудодейно?

Истината вероятно е друга. Хасан паша едва ли е бил такъв богобоязлив романтик. По-скоро той е осъзнал безсмислието на по-нататъшните зверства. Бунтът и без това вече бил повсеместно потушен, а последното му живо огнище – Брацигово, така или иначе било в ръцете му. Или, ако щете - в краката му.

Но тъй като говорим за чудеса, нека не ги отричаме изцяло. В реалния живот като чудо може да се възприеме и късметът. А за нашите предци той наистина е проработил. И то неведнъж.

Късмет например е фактът, че Хасан паша бил изпреварил с ден или два палачът на Перушица – Рашид, следван от настървените за кръв орди на Ахмед ага Търмършлията и присъединилия се пълом башибозук от Устина, Кричим и Исперихово.

Като се има предвид още, че откъм запад-югозапад са чакали с наточени ятагани и страховитият Ахмед ага Барутанлията с допълнителна сбирщина главорези от Пещера, Розово и други мохамедански села, клането в Брацигово едва ли е щяло да се размине. Но - според военната йерархия на тогавашната турска армия право на разпореждане имал само първозавоевателят. В нашия случай – Хасан паша. А той, както се разбира, наистина е проявил някакво благоразумие. Все пак – бил е френски възпитаник.

Така, след проведените преговори с местните първенци (още едно уникално и случило се само в Брацигово събитие), Хасан паша натоварил на каруци конфискуваното оръжие, арестувал преди всичко свещениците и по-изявените предводители на въстаническата армия, и се оттегил в Пазарджик. При това – оставил постове, които да възпрепятстват влизането на башибозук в селото. И тъй като думата му била закон, тя не била нарушена.

Изкушен от плячката обаче, коварният Рашид паша все пак намерил повод да влезе в Брацигово. Уж законно - за да събере дължимите от населението данъци. Според някои сведения – общият дълг на селото бил определен на около 80 000 гроша. Страхувайки се за живота си, хората започнали да изтърсват кесите си, но събраната сума не надхвърлила и половината от исканото. За назиждане Рашид разпоредил запалването на няколко от крайните къщи, а по негова заповед Георги Търпоманов бил съсечен пред очите на своите съселани.

И точно в този момент, наистина като че ли чудодейно, късметът на брациговци отново проработил.

Как?
Ами чрез присъствието на един монах, за когото в историята не пише почти нищо - йеромонах Нафталим, игумен на кричимския манастир „Св. св. Козма и Дамян“. Той бил сред пришълците от Козарско, където манастирът притежавал обширни имоти. За кричимската обител се знае, че била колкото духовно, толкова и революционно средище. Неслучайно нейни възпитаници са и няколко от нашите свещеници, участници в бунта. Предугаждайки съдбата на храма си (след въстанието той наистина бил ограбен и разрушен из основи), Нафталим пристигнал в Брацигово с черковните пари – около 80 000 гроша, събрани в мех. Та тези грошове, заловени от аскера точно в критичния момент, се оказали спасителни след втората заплаха.

Окончателното избавление обаче все още било далече. С явяването му пред валията в Пазарджик, Хасан паша бил обвинен, че е пощадил хаиръците заради получен подкуп. А колкото и странно да звучи днес, според законите на тогавашната Османска империя, такава деяние се квалифицирало като престъпление и в някои случаи било наказвано и със смърт. Заради това пашата бил сурово порицан и върнат в Брацигово, за да довърши мисията си по подобие на стореното в Батак, Перушица и Панагюрище.

И пашата се върнал, но вече побеснял от яд. Клането предстояло и никакви рози не били в състояние да го отменят. На населението било разпоредено да се яви без изключение в местността на днешния „Плаци камък“. И веднага било обкръжено и от аскера, и от башибозука.

Брациговци били ужасени. Гибелта изглеждала неизбежна. Тогава, почти като в приказките, се случило най-важното от поредицата чудеса, довели до окончателното избавление.

Докато уплашените селяни оплаквали съдбата си, от Пазарджик долетял турски вестносец със султански ферман – да бъдат прекратени незабавно всякакви масови репресии.

А причината за издаването на този указ била възкачането на трона на новия султан – Мурад V. По неписано правило при

възкачането си турските султани винаги са проявявали някакво великодушие и най-често са обявявали амнистии. Доказано е от вековната история на империята.

И това ако не било късмет! Възкачането на султана да се случи точно през тези дни! А помилването – в последния час! Истинско чудо!

Ако интронацията на султана се бе случила само ден по-късно, Брацигово вероятно е щяло да сподели съдбата на Батак.

Мурад V се възкачил на трона на 30 май 1876 г. и макар да останал там само до 31 август същата година, неволно се оказал истинският спасител на Брацигово.

Ето така се случило чудодейното избавление на брациговското население и, слава Богу, реките от кръв били предотвратени почти в последната възможна минута.

Не били опростени обаче душманите на султана - тоест, предводителите на бунта. Отведените по затворите за разпити, изтезаваните и осъдените били стотици.

Странно е, но при първите арести Васил Петлешков не бил задържан. А той наистина бил главният „виновник“ - мозъкът на цялостната организация. Брациговската крепост, военните формирования и тактиката били изцяло дело на неговия ум. Характерът му обаче бил благ. И осъзнавайки, че от него не би излязъл добър командир в реалните боеве, той отстъпил командването на заразяващите с храбростта си харамии Лазар Илиев от Капитан Димитриево и Трифон Василев от Радилово.

Не без помощта на предатели обаче, при повторното му явяване в Брацигово Хасан паша научил за „баш комитата“. И наредил да му го доведат.

В тази връзка Атанас Мишев съчинява още една легенда – сега вече грозна, дори отвратителна. И за съжаление – преразказана дословно от Захари Стоянов в неговите „Записки“. А по този начин – и увековечена.

Според нея след поражението Петлешков се бил укрив на тавана на бащината си къща.

Нелепо! Укрив се на тавана, сякаш е бил уплашено дете. Че то ако Петлешков е искал да се спасява по подобие на съзаклятника си от Батак Петър Горанов, то той не би имал никакъв проблем. Времето за бягство било повече от достатъчно. А от бездънните дебри на Родопите го деляла единствено кротката Умишка. Кой или какво би могло да му попречи да хване пътеките към Солун?

Следователно, не може да има съмнение, че единствената пречка пред войводата била само съвестта му. Как би могъл той, апостолът, да изостави в беда населението, което подтикнал към смърт? За него такова решение не би било спасение, а позор.

Нелепо е да се твърди още, че майка му се е уплашила и започнала да вика: „Василе, излез, та да куртулишеш и мене, и баща ти!“. Нелепо е, защото просто няма такава майка на света.

Грях е да се хвърля упрек и към пастрока му, който уж разпоредил на съпругата си: „Иди и кажи на твоя хаирсъзин да се покаже!“.

От запазените от потомците на рода спомени се знае, че чорбаджи Ангел и доведеният му син Васил са били в топли отношения един спрямо друг. Инак щеше ли чорбаджиата да се харчи и да го изпраца да учи в Цариград за спичерин? И щеше ли да му издигне къща при задомиването – запазеното до днес старо читалище?

И чудно защо, но като че ли никои не обръща внимание на очевидните, които твърдят, че по времето на ареста, чорбаджи Ангел се е намирал не пред дома си, а на другия край на селото.

Тази легенда би трябвало да бъде заличена. Или да не се преразказва поне от брациговци. Тя очевидно не може да се приеме като достоверна.

Васил Петлешков е знаел какво го очаква и съвсем съзнателно е приел отровата. А ако е бил толкова малодушен, че да се крие от страх на тавана, дали би издържал ада между огньовете, повтаряйки до сетен дъх: „Сам съм, други няма“?

Кой друг измежду апостолите го е направил?
Не случайно Захари Стоянов пише за него: „Защо, братко, не си бил роден преди двесте или поне стотина години? Ако твоите мъченически смърт, каквато не е изпитал нито преподобни Симеон, нито Мария Египтянка, беше се случило в тия блажени времена, когато глупостта е била божествено вдъхновение, а отрицанието от своите човечески достойнства – подвиг, то ти би бил първи между светците и наместо скромното пречупено дървено кръстче, което украсява днес обраслия ти в бурен гроб, навърно щеше да се белей разкошен манастир с черни калугери.“

Та чудодейно ли е наистина избавлението на Брацигово?

Може би, но истината е, че чудесата не са били библийски. Брациговци са си ги създали сами. Чрез разум, храброст и всеотдайност. А това, че в решителните минути е проработвал и късметът им, наваява мисълта, че Хасан паша може би е бил прав, когато е казал: „Аллах ичерде!“.

Димитър СТЕФАНОВ

СТОЯН ВЛАХОВ ПРЕД БРАЦИГОВСКА ПУБЛИКА

Писателят Стоян Влахов представи своите книги – „Комита“ и „Внучката на дядо Никола“ пред брациговска публика.

Авторът призна, че е открил дарбата си преди няколко години, а дълго време не е смел да излезе мислите си. По професия той е филолог, но животът му се стича така, че дълго остава далеч от тази специалност. Когато навършва 60 г. решава, че трябва да разкаже тези истории. Те са част от миналото на родния му край и трябва да стигнат до младите, които в бъдеще ще могат да ги разкажат и на своите деца. По този начин пазим традициите и показваме, че народната памет се опазва с нашата памет. “ – разказва Стоян Влахов.

В първата от двете книги се разказва за историята

на Априлското въстание и последвалите събития в селата Калугерово, Лесичово и други селища в региона, които са взели дейно участие в подготовката на въстанието. „Внучката на дядо Никола“ за първи път се среща с нашата публика и е художествено преразказана житейската съдба на девойка, която става жертва на похищение от турския поробител.

„Това е било нещо често срещано по времето на турското иго.“ – казва Стоян Влахов. „Днес се опит-

ваме да бъдем политкоректни и наричаме робството с други имена, но и момичета, и момчета са били отвлечени в онези векове. Момичетата, за да бъдат предадени в нечий харем, а момчетата, за да станат еничари и да воюват срещу собствения си народ.“

„Безбройните страници, минали пред очите ми от детските години до ден днешен, вече дават плод, резултат от натрупаната литературна култура, от богатите впечатления, от сериозния житейски опит, от мислите, чувствата и преживяванията, подредени грижливо в папета ви и в емоционалната ми сфера. „Внучката на дядо Никола“ е една малка книга за памет и една добра книга за четене.“

Стоян Влахов е роден през 1953 година в село Калугерово, община Лесичово. Женен с две деца и три внука. Придобива Висше образование от ПУ Паисий Хилендарски, със специалност – Българска филология. Работил като учител, кадрови офицер от МВР и министерството на правосъдието. Офицер от резерва. Член на управителния съвет на спортен клуб Спартак – Пазарджик за подготовка на кикбоксори и каратисти.

СПУЧАЙНА СРЕЩА

(Из цикъла „Разкази от разни времена“)

Изглежда абсурдно, но не е никак невъзможно да се съпостави космополитния Ню Йорк с едно почти напълно изоставено от жителите си селце, полегнало на припек, някъде из подножието на Родопите.

Разбира се, едва ли някой ще допусне, че двете селища ще вземат да си мерят небостъргачите. Или колорита на авенютата. Или театрите и банките...

Но въпреки това – съпоставките са неизбежни. И възникват спонтанно, когато се сравняват не приликите, а различията.

- Боже, колко е хубаво тук! - мигом започна да схваща тези разлики Роза.

Тя току що бе стъпила в Родопите, долитайки директно от центъра на Манхатън. Беше пристигнала на гости в дома на българската си приятелка Анелия. Двете бяха колежки в едно от стотиците архитектурни бюра в Ню Йорк. Бяха си взели двуседмична отпуска, планирана преди не по-малко от година.

За Анелия това посещение беше важно, а за Роза – още повече. Първата гореше от нетърпение да види родителите си, а втората – земята, на която бе роден и отрастел нейният баща.

- Не мога да повярвам, че е възможно да съществува такова спокойствие. Сякаш съм в Рая... - не представяше да повтаря американката още преди да влезе в къщата. - Неземно е!...

- Нали ти казвах! – вмъкваше с нескрита гордост и Анелия. - Имаме си там един Сентръл Парк, който да ни напомня за природата. Но тук всичко наоколо е природа и само природа. Такава, каквато е създадена от Бога. Погледни към планината. Безкрайна е! И много красива...

- Да-а-а! - съгласяваше се Роза и пиеше ли, пиеше с очи всичко, което се разстиляше пред тях.

- Добре дошли! Добре дошли! Welcome! - пресрещна ги на прага на портичката Соня, майката на Анелия, и запрегръща една след друга двете млади жени.

А влагата в очите им бе неизбежна.

- Добре дошли! - ограничи се само с българския поздрав и Николай, бащата.

Неговият английски не беше напреднал чак дотолкова, но здравето му мъжко ръкостискане беше много по-красноречиво от словесното „Welcome!“.

Роза не се почувства притеснена.

- Знам малко български... Научила съм го от баща ми...

- Така ли? - учуди се Николай.

- Да, да! Той бил роден тук... Живял тук...

След последвалото настаняване и по време на първото кафе, Анелия продължи с коментарите:

- И в Америка има много девствени кътчета. Невъзможно красиви. Но ние нямаме време за тях. Работа, работа и работа! Ню Йорк не е град за пренебрегване, но като се задържиш в него, може и да откачиш. Истинска лудница!

- Е, наслаждавайте се докато сте тук. Нашата тишина може и да ви оглуши – пошегува се Соня и зададе въпросът, който най-много я интересуваше: – Ще останете ли?

- Две седмици – поясни дъщерята. Но утре или в другиден трябва да отскочим до Чепеларе.

- До Чепеларе ли? Защо точно там?

- Спомняш ли си, майко, какво съм ти разказвала за Роза. Тя е родена в Америка, но коренът е оттук. Български еврей са. От София. Но по време на войната, когато бащата на Роза е бил десет-дванадесет годишен, са били интернирани в Чепеларе.

- Чепеларе, Чепеларе – вмъкна се в разговора и Роза. - Баща ми бил там... И много хубави неща разказвал... Искам да видя къде е това Чепеларе... Заради него... Заради баща ми... Той ще ме пита...

- Добре! Щом е така... - съгласи се Соня.

На нея се свидеше всяка минутка, която щеше да я отдели от дъщеря, но нямаше сили да се противопостави.

След два дни момичетата си поръчаха кола под наем и отпътуваха за един ден. Върнаха се чак по тъмно и видимо толкова превъзбудени, че Соня се уплаши.

- Да не ви се е случило нещо?

- Случи се, да! Случи се! Нещо невероятно!

И без да чака покана, Анелия започна да разказва на пресекулки.

- Пристигнахме там около обяд. По пътя на Роза всичко беше интересно и затова не бързахме. Разходихме се из Асеновград, качихме се до крепостта, влязохме в Бачковския манастир... Америка може да си има всичко модерно, но си няма нищичко, подобно на нашите реликви от миналото. Роза не спря да цъка с език, но както и да е! Това е друг филм. Та стигнахме до това Чепеларе, където и аз не бях стъпвала. А то – една педя градче. Разтъркахме се нагоре-надолу и накрая седнахме на маса пред някакво кафене. Нямаше други места, та попитахме един дядо дали можем да се настаним до него. Той, разбира се, нямаше нищо против. Но беше любопитен. Попита ни какви сме и защо сме там... А ние заразпитвахме него. Като си давахме сметка колко е възрастен, попитахме дали помни годините на войната и къде е бил по онова време.

- Че тука! Къде другаде съм могъл да бъда? Деца бяхме...

- А спомняш ли си, попитах го заради Роза, дали през онези години не са били принудително заселвани тук някакви евреи.

- Помня, помня – отговори дядото. - Как да не помня? Имаше няколко семейства. А между тях и едно момче. Давид се казваше. С него си общувахме най-много. А пък ако знаете само какъв шахматист беше! Какви ли ходове не разучавах аз, ама напразно. Една игра не можах да му взема... После войната свърши и те изчезнаха. Така и не разбрах къде...

Когато чу името Давид, Роза едва не подскочи.

- Давид? Ти помниш Давид? Това ли беше той?

И извади една снимка от чантичката си. А дядото я взе и като се вторачи в нея сякаш се смръзна. Миг след това очите му се навлажиха.

- Това е!... Той е!... Същият!...

Сега пък Роза се просълзи.

- Аз съм дъщеря на Давид... Давид мой баща...

- Ти си дъщеря на Давид? Боже, Боже!... - възрастният мъж впи очи в небето и се прекръсти. - Чак до Америка ли е стигнал! А пък аз все се чудих защо не се обади поне веднъж...

Старецът понечи да се навдигне от стола, но Роза го изпревари, скочи пъргаво, заобиколи и го прегърна. А после и двамата се разплакаха като малки деца.

На възрастния мъж му бяха необходими поне пет минути докато си вземе дъх и да започне да изстрелва въпросите си като картеници:

- Къде е сега Давид?... Как е?... Какво прави?...

Беше невероятно вълнуващо. Но това, което ни каза дядото накрая, си беше направо смайващо.

- Това, което се случва, дъще, е чудо... Истинско чудо! - заобяснява ми той след като се съвзе. - Аз от най-малкото десет години не съм стъпвал в това кафене. Не ми е много на път, а пък и рядко мога да случа на човек, с когото да си кажа приказката. Ама хей го на! Изведнъж, като никога до този момент, допи ми се лимонадка. За пръв път от толкова много години... Разбираш ли? И защо точно днеска?... Защо точно тук?... А пък и вие така... Да дойдете в същото време... Значи... Не, няма друг начин!... Трябва сам Господ Бог да ни е водил един към друг... Няма какво друго да е... Не може да бъде случайно... Имало е, значи, за какво да се отбия от обичайния си път... За да получа вест за моето приятелче от най-хубавите ми години... Радвам се, че е жив!... А ти - обърна се той към Роза - като си идеш, кажи му, че си срещнала Наско. Наско... Най-добрият му приятел... Она с когото е играл шах... Кажи му, че не съм го забравил... И адреса ще ти дам... Да ми пише...

Възбудата от разказа за тази наистина невероятна среща обхвана и родителите на Анелия.

- Прав е бил старецът. Божа работа ще е това – произнесе се накрая Николай. - Няма как иначе да бъде... Хей така... Случайно... Не! Не! Няма случайности в този живот...

Димитър ДЪНЕКОВ

В ранния следобед, през последния ден на месец април Брацигово заприлича на филмова площадка. А причината за това бяха над 60 ретро автомобили, кой от кой по атрактивни... Всички те са произведени през различни периоди на миналия век и носят екзотиката и носталгията на епохи в развитието на нашето общество. На площад „Централен“ жителите и гостите на града можеха да видят, както автомобил произведен 1937 година, така и марки от времето на соца като Москвич, Лада 1300, Шкода, разбира се Волга, Фиат, така и екзотични марки като Кадилак, Ягуар, Буйк. Изложен бе и автомобил марка Роувър, който е последният произведен в България, във Варна през 1995г.

Брацигово отбеляза деня на обединена Европа

С концерт на професионален танцов ансамбъл „Български ритми“ и специалното участие на фолклорната певица Боряна Василева в Брацигово почетоха 72 та година от подписването на Декларацията на Шуман и 77- та годишнина от края на Втората световна война, съобщи Ваня Стефанова, главен експерт „Образование и просвета“ в Община Брацигово.

България започва участието във войната на страната на Германия, но с обратна на хода на военните действия участва в освободението на Сърбия, Унгария и Австрия и дава над 35 000 жертви.

Днес в градчето вече няма живи фронтовици, но никои и нищо не е забравено.

IN MEMORIAM

Напусна ни Иван Василев. Дългогодишен председател на земляческото дружество на брациговци в София.

Изключителен родолюбец и радетел за добруването на родния край. Син на Петър и Елена Василеви, племенник на демократа Слави Дишлянов, той до последно носи Брацигово в сърцето си и милее за неговия просперитет.

Добрите хора нивга не умират,
не се превръщат в пепел, нито в дим.
Те винаги оставят светла димя
и ясен път по които да вървим.

РАВНОГОР
28-29 МАЙ 2022

SCORELAUF
MARATHON

ПРОГРАМА 2022

28.05. Събота

13:00-16:00 - Получаване на стартови пакети (площад с.Равногор)
16:30 - Старт на Crazy-X Run (меандрите на Равногорска река)
18:30 - Награждаване на Crazy-X Run (меандрите на Равногорска река)
19:00 - Техническа конференция (площад с.Равногор)

29.05. Неделя

07:00 - Получаване на стартови пакети (площад с.Равногор)
08:00 - Старт на 42км* (площад с.Равногор)
10:00 - Старт на 8км и 18км (площад с.Равногор)
15:00 - Награждаване (площад с.Равногор)

*Контролно време за: 42км - 7 часа / 18км и 8км - няма

ТЪРЖЕСТВЕНОТО ОТКРИВАНЕ НА ПЪРВОПРЕМИРАНИЯ ПРОЕКТ В КОНКУРСА ЗА „АРХИТЕКТУРНО ХУДОЖЕСТВЕН ЕЛЕМЕНТ НА ГРАДСКАТА СРЕДА“

Началото на нещо красиво и истинско, което да допринесе за възраждането на архитектурно-строителните традиции на един град с минало, оставило значима следа в цялата ни страна и един град с бъдеще, който да даде пример за обединение, отношение и професионализъм в сферата на архитектурата, строителството и недвижимото културно историческо наследство.

/Посвещава се на 130-та годишнина от обявяването на Брацигово за град/

Уважаеми дами и господа,

За мен е изключителна чест да Ви посрещна с „Добре дошли“ в нашия град Брацигово. Щастлива съм, че благодарение на Камара на архитектите в България

Регионална колегия София Област реализирахме за пръв път архитектурния форум „Брацигово – Каменният поток на времето“, който се проведе от 9 до 11 септември 2021 г. в нашия град, а огромният интерес, който предизвика ни вдъхновява да продължим с второ издание на същите дати и през тази година. Така че, бъдете наши гости и нека заедно да възродим традициите на Брациговската архитектурно-строителна школа!

Брацигово е град от 1892 год., а общински център е от 1977 год. Тази година честваме 130 години Брацигово град.

Експозицията „Брациговската архитектурна строителна школа през Възраждането“ е открита през 1981 година и се намира в Попови къщи. Самата Попова къща е построена през 1847 г. и е обявена за паметник на културата.

Основите на БАСШ са положени през осемнадесети век – през 1791 г. 150 семейства от Западна Македония

– Костурско се преселват тук. Арнаутите са сръчни и предприемчиви хора, опитни строители – познават златното сечение, техниката на каменната зидария, запознати са с ренесансовия и бароковия стил в архитектурата. Тъй като в тази част на България строителството с камък е малко познато, къщите на арнаутите изпъкват със своя стил. Те са на няколко ката, строени с камък, оградени с дебели зидани дувари. Като всички големи творци, брациговските майстори оставят едно много силно послание чрез произведените си – стремеж към свобода и щастие. Сградите

носят белега на тяхното самочувствие – те са големи, здраво построени, с много светлина.

За 100 години над 600 Брациговски майстори са построили красиви жилища, магазини, училища, манастири, църкви из цялата страна. При прочутите майстори дюлгери се е учил самият майстор Кольо Фичето.

Брацигово е било известно и със своя Техникум по строителство и архитектура, от който през годините са излезли хиляди специалисти, прославили името на града в България и чужбина. За съжаление поради демографския срив и откриването на същото училище в Пазарджик, се наложи сливане на ТСА със СУ „Народни будители“.

Наш дълг като жители на община Брацигово, е да опазваме и предаваме на следващите поколения архитектурните паметници, които имаме в тяхната цялост и автентичност. Те са послания от минали към бъдещи поколения.

На архитектурния форум през месец септември бе представена Концепцията за устойчиво развитие и управление на културно-историческото наследство в Брацигово, подготвена от арх.Георги Цапков, арх.Десислава Димитрова и арх.Младен Китов.

Концепцията предвижда създаването на Национална школа за архитектурно-строителна реставрация в Брацигово, като се използва потенциала на недвижимото културно наследство в региона. Идеята е новата школа да се помещава в неизползваната сграда на Професионалната гимназия по строителство и архитектура, която е закрыта през 2016 година. Целта е школата да предлага профилирана следдипломна квалификация за архитекти, инженери, ландшафтни архитекти, реставратори, строители. Това ще допринесе за решаването на проблема с недостига на такива специалисти, ще повиши качеството на реставрациите и опазването на недвижимото културно наследство в България.

Концепцията предвижда

реставрирането и на други културни обекти в града, които да бъдат обвързани с националната школа. Сред тях е Народното читалище „Васил Петлешков“, което може да се използва като конферентен и културен център.

Сградата на читалище „Трендафил“, която не функционира, е предвидена за информационен център за дигитализация и обследване на недвижимото културно наследство на региона и библиотека.

Концепцията предлага да бъде подготвено задание за архитектурен конкурс за реставрация на действащия музей и нови тематични експозиции в града, който се намира в комплекс „Попови къщи“ и представя дейността на брацигов-

ската архитектурно-строителна школа през Възраждането. На 25 март в гр. Брацигово беше направено официално посещение на над 40 студенти и преподаватели от три

катедри на УАСГ – катедра „Обществени сгради“, катедра

„История и теория“ и катедра „Технология на архитектурата“, във връзка с разработване на задание за курсови проекти на петокурсници в УАСГ, които да работят по реставрация на музея на архитектурно-строителната школа в град Брацигово и обновяването и развитието на етнографския комплекс.

Първите проекти разработени в рамките на летния семестър тази година ще бъдат представени в съвместна изложба с експозицията „Брациговска архитектурно-строителна школа“, която ще бъде експонирана в УАСГ през месец септември по повод съвместното отбелязване на юбилеите 80 години УАСГ и 85 години КАБ.

Наскоро излезе от печат и ново четвърто издание на книгата „Брациговските майстори строители“ като продължение на подписания меморандум за сътрудничество между Камара на строителите в България, Камара на архитектите в България РК София Област и Община Брацигово, а средствата събрани от книгата ще се използват изцяло като дарение към музея за неговото реставриране и обновяване.

На 09.09.2021г. на официална церемония в Културния дом на гр.Брацигово по време на архитектурния форум „Каменният поток на времето“, бяха обявени победителите в конкурса за идеен проект на „Архитектурно-художествен елемент в градската среда“ ситуиран на главната пешеходна алея в центъра

Първо място спечели Атанас Чакъров с проекта си „Силата на човешкия дух“.

Понякога е трудно да си представим как живеят хората далеч от нас – в чужди страни с различни култури. И вероятно тяхното ежедневие е доста по-различно от нашето. Има обаче нещо, което обединява всички жители на планетата – чувствата. Срещаме се с безброй усещания, докато си проправяме път през живота, но най-важното е да бъдем водени от вяра, надежда и любов, защото те градят истинската сила на човешкия дух.

Единствено дълбоко скритата вътрешна сила, може да даде тласък за нов живот. Във времена на икономическа криза, военни конфликти, природни бедствия, светът е поставен пред предизвикателството да открие тласъкът, който ще му върне нормалния облик. Ако се отказвахме пред всяка трудност по пътя ни, нямаше да сме това, което сме днес. Колкото и трудно и невъзможно да Ви изглежда, не падайте духом! Хората са много по – силни отколкото си представят. Не осъзнаваме силата на духа си, докато не изпадне в ситуация, в която тя е единственият път. И в такива моменти обикновено търсим спасение във вярата си. Не се предавайте, обичайте живота, колкото и труден да е. Надеждата за по – добро утро винаги ще съществува. Но не забравяйте, няма лесно щастие!

Монументът, който днес откриваме, ще ни напомня винаги, минавайки по край него, че няма недостижими неща, защото такава е и посланието му – само силата на човешкия дух може да премине през камъка!

Позволете ми да изкажа своята благодарност за успешната реализация на господин Атанас Чакъров – автор на каменната пластика победител в конкурса за идеен проект на „Архитектурно-художествен елемент в градската среда“, на Камара на архитектите в България Регионална колегия София област и фирма „Скала мрамор риолит“!

Пожелавам здраве, творчески успехи и благоденствие на всички!

Архитектурен Форум „Брацигово – Каменният поток на времето“ ще продължи своята мисия на 9, 10 и 11 септември тази година.

Десислава Димитрова

